

Dk - DIALOG

Cena 20,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

DEN EVROPY JE OSLOVOU VÝROČÍ Schumanovy deklarace z 9. května 1950, KTERÁ POLOŽILA ZÁKLADY EVROPSKÉ UNIE, JAK JI ZNÁME DNES. Při této příležitosti si pro vás Rada EU připravuje pestrý program, kterého se můžete zúčastnit osobně, ale i kdykoliv online:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/events/europe-day-2024/>

Před 74 lety, 9. května 1950, přišel tehdejší francouzský ministr zahraničí a budoucí předseda Evropského parlamentu Robert Schuman s návrhem na založení Evropského společenství uhlí a oceli. Země, které by v něm byly sdruženy, by při těžbě uhlí a výrobě oceli spolupracovaly, díky čemuž by byla další válka „nejen nemyslitelná, ale i prakticky nemožná“.

Obrázek plakátu přibližuje letošní oslavu, která proběhla pod názvem Schumanův den ve vile Portheimka v Praze. Na této oslavě zazněly myšlenky k Schumanově deklaraci, ale i ty související, jako vytváření bezpečnostní politiky a společné obrany v Evropě, která byla reakcí na události v Československu v únoru 1948 - Bruselská smlouva zakládající l'Union occidentale a vznik NATO v r. 1949.

Jitka Nováková, květen 2024

I. CITÁT TOHOTO ČÍSLA

„Nemůžeme zůstat stát, když je celý svět kolem nás v pohybu ... Jako dříve naše provincie se dnes naše národy musí učit žít spolu v rámci svobodně vytvořených pravidel a institucí, pokud chtějí dosáhnout velikosti nutné pro další pokrok a pokud chtějí zůstat pány svého osudu.“

Monnet, J., Mémoires, str. 616, éditions Fayard, Paris, 1976.

II. PŘÍSPĚVKY

ZE SETKÁNÍ DK

Naši legionáři a současnost Čs. obce legionářské

Ze vzpomínek italského legionáře Jaroslava Janečka až k současnosti Československé obce legionářské.

Dozvěděli jsme se, jak se rozplynul sen pana Janečka (dědečka kol. Novákové) o studiu na malířské akademii v Itálii, jakmile se setkal s Čechy z italské legie. A jak pomáhali italští legionáři své nové republice i po válce.

Podrobný přehled působení Československé obce legionářské nám přiblížil v barvitě prezentaci pan Tolar, zástupce Čs. obce legionářské. Zajímavostí, kterou málokdo zná, je jejich digitalizovaný seznam legionářů, kde si kaž-

dý může svého předka dohledat a případně doplnit jeho podrobnější životopis.

Účastníci si mohli prohlédnout knihu Ed. Stehlika Legionáři v Národním shromáždění Republiky československé i další materiály a dříve přichází případně i muzeum ČsOL.

ČsOL vydala i přehlednou brožuru Československé legie 1914-1920 a vznik Československé republiky, kterou si mohou návštěvníci muzea odnést a snadno se pomocí ní orientovat ve složitém vývoji před vznikem republiky i na jejím začátku.

Ukázka z Paměti pana Jaroslava Janečka popisující jeho přijetí italskými legionáři.

Jamcib z Brna! Ty jsi malik a chodil jsi do gymnasia v Brně!

Nastalo vyptávání. Češt' vopaci! To se rozumí, ti jsme se hned chytli. Věděl jsem o lipičech v Rusku, o staloběžkách vůbec, nic.

Na krátek, novali jsme na návštěvu k jprich rodi. Protoci jsme byl vojím novému a ne vojáckému, bylo krátek smlouveno, ti k míru nůžem ještě dříve, odpoledne ti se vyjdám z lábove na cestu. Fakim ti u roty osudu, svůj máš od, ti budu muset novat o domově. -

Tak, tím skončila akademie.

Odpoledne jsme promouhili z lábove. Stavši staloběž domovraice o nůžem jsme domovově. Bylo mně od okouření, když jsem uvádil mně tu české vopaky, jasně, ti jsi zase na vojím n'lo, ti tím akademie "plave." Ale bylo se, ne je, většinou pak, souserpnie, ti jsem nad tím, nůžem mal. A bylo mně něku.

Fránský, slunce čin' dnu, tili n'habali ovlivice, veslejší a zpívá divčat n'nekování, kolium ovlivice rozkoušení božský o vžbování vnuu, není v kapsi a krásný pocit svobody - divčice se, ti jsem zabouřil no vnu. ? Uliť jsem na sobě ještě nabourání uniform, šedou mně pro mně, brský odchod z lábove, nemohl jsem vnuu. Sitaloběž domovraice, jsme byli kochu prodesku dvopici. Těde, se zastavovali, vyptávali novali jsme se tioty sebru a za chvil' nás bylo několik stolu. Přistalo vyptávání, mi, než se, svůj oboje, ale jinak dobrovolný, mívode, tváří velu, důležitě a pak se ozýval jen zpív - hoduje se zpívalo a hoduje mělo.

Podívej, už jsem mívode, jsem dovezil se svým mívodeem do Cassinatti u Bassano, kde byla kasárna českoboušské roty. Pomeř ovl ve dvopici se nepatruje mně, miť puth' slava v jakém jsme vjeli na cestu. Ja jsem byl ovl v jakém vnuu, mladě, ale naprosto ne pod vladou vnu, domovraice, sotre plet, nohama a aby se in' přestalo, měl jsem na jeho odchod nůžem se!

Kamarádi mně přiblížili. Při z nich, kteří mně rnu navštívil a kteří se ti v nnu, rádi novarovali za moje ochrauce a hostičke, mně mívode, ostaru - novali mně

sestavili mně s ovl
něky,

POVODNĚ – MÝTY A MOŽNOSTI

– téma přiblížila Jitka Nováková

JAK JE TO?

Zachráni nás přehrady?

Povodňové vlny přicházejí podle konkrétních aktuálních podmínek jako je délka a intenzita deště, nasycení půdy vodou a schopností krajiny vodu zadržet. Přehrady u menších průtoků mohou množství vody regulovat, ve vyšších průtocích alespoň vodu zdrží a my se můžeme lépe připravit. Protipovodňová ochrana je jen jedním z úkolů přehrad.

Na kopci vodu mít nebudou?

I tam se může dostat voda např. při velké průtrži nebo protržením hráze rybníka, pojišťovna vede tzv. záplavy.

Stoletá voda?

Tento termín vychází ze statistiky, povodně mohou přicházet i častěji.

Ne všude na Moravě využili do r. 2024 zkušenosti získané z povodní r. 1997.

Zaplavená železniční stanice Ostrava hlavní nádraží, 16. září 2024. Kamil Czaiński – Vlastní dílo

Foto převzato z Wikipedie

Nejlepší ochrana jsou hráze?

Hráze pošlou vodu rychleji sousedům po toku a ti nebudou rádi. Je nutné vnímat záplavové území, uvědomit si sílu vody a dobře zvážit nutnost hrází a dalších možností.

Povodně na přelomu tisíciletí nám ukázaly, jak přínosné jsou rozlivy, fungující nivy, suché poldry, revitalizované úseky i břehové porosty. Ne nadarmo se slaví Den mokřadů (2. února) jako významný den.

Informace o záplavových územích najdeme na Internetu a ve speciálních mapách.

Na setkání byla představena i práce *Morfologická studie toku Labe, Štětí–Poděbrady* (Bělař, Spoustová, Praha 1991) s návrhem ekologické kostry krajiny.

Nabyté zkušenosti je dobré uchovat tak, aby byly dobře využitelné. A také se podle nich chovat.

Čím se liší Ukajinci od Rusů

Téma pana Mgr. Jefima Fištejna mne zaujalo zejména historickým pohledem na oba národy a z toho vyplývajícími rozdíly v mentalitě lidí.

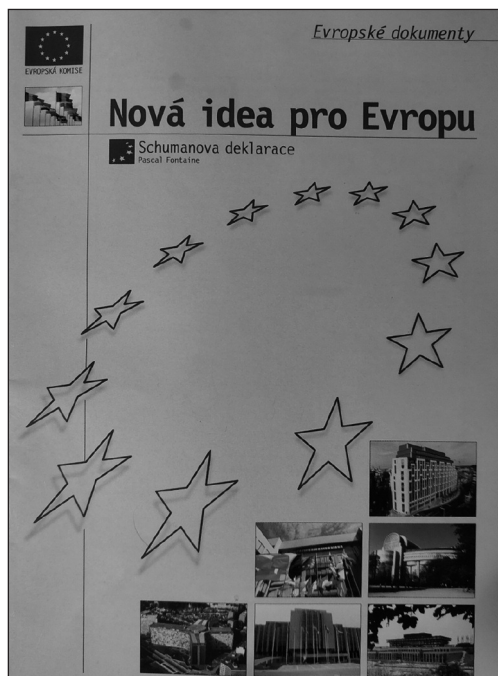
Zapsala Jitka Nováková, září 2024

DEN EVROPY 2024

V květnu 2024 jsme slavili 74. výročí Schumanovy deklarace. Pokud nevíte přesně, co pro Evropu znamená, můžete se podívat na barvitě stránky na webu, které zvou při té příležitosti i do Bruselu:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/events/europe-day-2024/>

9. května 1950 byla vyhlášena deklarace, která měla za účel především udržení míru v Evropě, což bylo v těch poválečných letech dobře chápáno. Je v ní obsažena i věta o požadavku sružení evropských národů, aby se skončovalo s letitým nepřátelstvím mezi Francií a Německem. Za tím účelem navrhla francouz-

ská vláda zaměřit se na poněkud omezený, ale rozhodující úsek: navrhla podřídit celou francouzsko-německou výrobu uhlí a oceli společnému Vysokému úřadu jako organizaci otevřené účasti jiných evropských zemí. „Zavedení společné výroby uhlí a oceli bude mít za následek okamžité vytvoření společných základů pro ekonomický rozvoj, jakožto první etapu Evropské federace, a změni situaci v oblastech, kde se odedávna vyráběly zbraně pro války, jejichž obětmi byly nejčastěji tyto oblasti samy ... Tím, že bude zavedena společná základní výroba a bude vytvořen nový Vysoký úřad, jehož rozhodnutí bude závazné pro Francii, Německo a pro další země, jež se k nim připojí, vzejde z tohoto návrhu první konkrétní základ Evropské federace, jež je nezbytná pro udržení míru.”

Brožurka vydaná k padesátému výročí praví: Když Robert Schuman navrhl 9. května 1950 Spolkové republice Německo a ostatním evropským státům, které projevíly zájem, aby založily společenství sloužící míru, vykonal historický čin. Podal tak ruku někdejšími protivníkům a vymazal z jejich myslí válečnou nenávist a zátěž z minulosti. Navíc tak dal vzniknout zcela novému procesu ve vývoji vztahů mezi národy. Navrhl jim, aby sdílením své suverenity znovu získaly vliv, kterého nebyl sám za sebe schopen dosáhnout žádný z nich.

Preambule Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli je tvořena pěti krátkými odstavci a je v ní obsažena veškerá filosofie, již se nechali evropští otcové zakladatelé vést:

„Majíce na mysli, že světový mír může být zachován jen tvůrčím úsilím uměrným nebezpečí, jež jej ohrožuje;

presvědčení, že příspěvek, jež organizovaná a živoucí Evropa může civilizaci přinést, je nezbytný pro udržení mírových vztahů;

jsouce si vědomi, že Evropu lze vybudovat jen konkrétními kroky vytvářejícími především skutečnou solidaritu, a položením společných základů hospodářského rozvoje;

usilující napomoci zvýšení životní úrovně a posílení míru rozšiřováním základní výroby;

odhodláni nahradit dávné soupeření sjednocením svých základních zájmů, vybudovat zřízením hospodářského společenství základy širšího a hlubšího společenství mezi národy, jež dlouho dělily krvavé konflikty, a položit základy institucí způsobilých řídit jejich osud, napříště společný ...”

Ze Schumanova plánu lze odvodit čtyři komunitární principy, které tvoří základ současné stavby Společenství:

Překlenující úloha institucí – používání demokratického principu rovnosti, kompromisu a vyrovnávání zájmů v mezinárodních vztazích představuje civilizační pokrok. Jean Monnet často citoval švýcarského filosofa Amiela: „Každá lidská zkušenost znamená nový začátek. Instituce jsou naproti tomu moudřejší: shromažďují kolektivní zkušenost a na základě této zkušenosti a moudrosti lidí, kteří podléhají stejným pravidlům, nezmění svou podstatu, ale postupně dojde ke změně jejich chování.”

Nezávislost orgánů Společenství – současné instituce disponují stejně jako dřívější Vysoký úřad třemi zárukami:

jmenování členů vládami ve vzájemné shodě, nejedná se o delegáty jednotlivých států, nýbrž o osobnosti, které vykonávají své pravomoci jako kolegium a které nesmějí od členských států dostávat žádné instrukce; evropská veřejná služba je podřízena a odpovědná pouze Společenství;

finanční nezávislost - získávání vlastních zdrojů;

odpovědnost Vysokého úřadu a dnešní Komise výhradně vůči Shromáždění (dnes Evropskému parlamentu), které může dvoutřetinovou většinou vyjádřit nedůvěru.

Spolupráce institucí – vedle Vysokého úřadu byla vytvořena též Rada s úzce vymezenými funkcemi

Rovnost členských států – zásady rovnosti

Pád Berlínské zdi a následné sjednocení Německa 3. října 1990 a demokratizace zemí střední a východní Evropy, které se vyprostily z područí Sovětského svazu, jenž se sám rozpustil v prosinci 1991, **zásadně změnily politickou konstelaci evropského kontinentu**. Následovaly smlouvy členských států v Maastrichtu a Amsterdamu – v průběhu padesáti let neztratila myšlenka, na níž bylo založeno Evropské společenství, nic ze své inspirující síly.

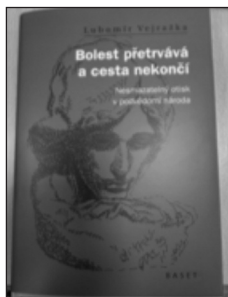
Z brožury Evropské komise Nová idea pro Evropu, Schumanova deklaraace, kterou napsal v r. 2000 Pascal Fontaine, vybrala Jitka Nováková, září 2024

AKTUÁLNĚ: PROGRAM EVROPSKÉ KOMISE NA DALŠÍCH PĚT LET

Ursula von der Leyen jako kandidátka na předsedkyni Evropské komise představila v červenci 2024 ve Štrasburku program EK na období 2024-2029.

Materiály a informace k Evropské unii, často interaktivní, jsou v Praze a regionech k dispozici zde: https://czechia.representation.ec.europa.eu/onas/zazijte-evropu_cs

https://czechia.representation.ec.europa.eu/kontakti-centra-eu-v-ceske-republice_cs

BOLEST PŘETRVÁVÁ A CESTA NEKONČÍ

Nesmazatelný otisk v podvědomí národa
Knihy Lubomíra Vejražky

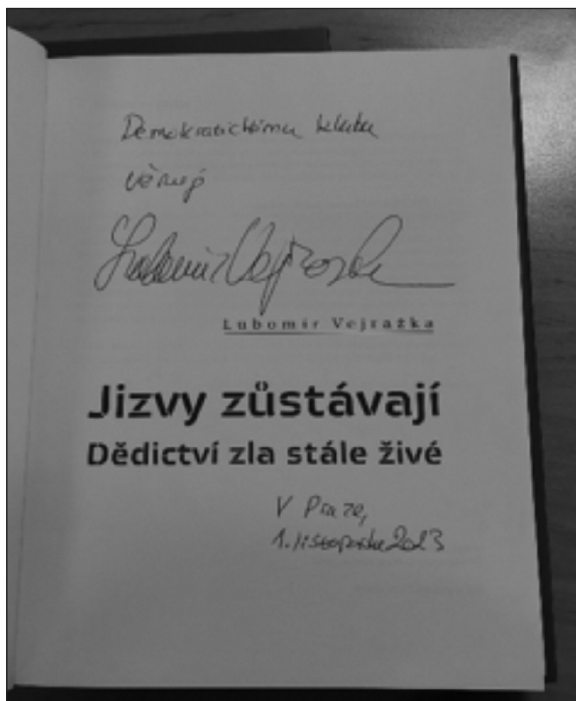
Lubomír Vejražka napsal knížku, o níž v předmluvě kardinál Dominik Duka napsal:

„Rád bych vyjádřil své poděkování autorovi panu Lubomíru Vejražkovi za tuto knihu, která není jen sbírkou memoárů či osobní narativní historií těch, jimž do ži-

vota vstoupila komunistická diktatura. Vláda režimu, jenž se nezastavil ani na prahu rodinných obydlí či bytů a rozmetal domov i těm nejmenším a nejbezbrannějším ...

Přál bych čtenářům těchto příběhů, aby nezapomněli, aby si uvědomili, že období komunismu nebylo jenom „bezbanánovou republikou“ a obdobím izolace a Potěmkinovy propagandy, ale také obdobím, které valně většině naší společnosti nahánělo ochromující strach, zbabělost, pracovalo se se zradou, s nenávisí a závistí, s těmi nejnižšími lidskými emocemi ...“

Pavel Žáček (zakladatel Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek, poslanec Parlamentu ČR) ke knihám pana Vejražky praví: „... Snad nejmenší pozornost však byla prozatím věnována rodinám politických vězňů, sociálnímu statusu jejich rodičů, žen i dětí, počínaje zatčením, odsouzením i výkonem trestu a konče dalšími mnohdy velmi složitými osudy až do pádu komunistického režimu ... jde o ojedinělý a pozoruhodný počin zaměřený na dosud nezmapované sekundární oběti komunistického režimu, ve většině případů heroicky snášející útrapy totalitního režimu. Bez jejich životních postojů a podpory by byli ztraceni i samotní političtí vězni. Jejich rodiny se totiž staly pevnými a jasnými body v sociální struktuře tehdejšího komunistického totalitního režimu, které je nutné popsat a analyzovat, mj. protože na ně do značné míry navazuje i demokraticky orientovaná část naší společnosti v dnešním rozbourěném posttotalitním světě.“

Historik Petr Blažek píše: „Autor se s velkým porozuměním dotýká vnitřních světů pamětníků a popisuje jejich ostrakizaci, kterou zažívali desítky let a která v případě potomků politických vězňů do značné míry pokračovala

i po r.1989. Knihy jsou v ostrém rozporu se snahou části společnosti nalokovat komunistický režim na růžovo a jeho represivní podstatu označit za okrajovou ...“

Výbrala Jitka Nováková, září 2024

**GRATULUJEME PROF. MIROSLAVU
NOVÁKOVÍ A JEHO KOLEGYŇÍ
PHDR. VL. DVORÁKOVÉ K OCENĚNÍ
ZA PŘÍSPĚVEK K ROZVOJI ČESKÉ
POLITOLOGIE V R. 2024.**

III. VÍTE, ŽE ...

... **Milion chviliek:** <https://milionchvilek.cz/> posílá pravidelné aktuality Zůstaň v obraze – můžete dostávat tyto stručné zprávy do svého e-mailu.

...**28. konference Forum 2000** proběhla v Praze **13.–15. října 2024**. Kriticky zkoumala prohlubující se globální rozdělování, technologická rizika a vnitřní trhliny demokratických systémů spolu s možnými řešeními a cestami kupředu.

... **Paměť národa** můžete sledovat zde: <https://www.pametnaroda.cz/>

... **Masarykova spole**

nost má informace zde: <http://masarykovaspolecnost.cz>

... **Sít k ochraně demokracie:** <https://www.ochranademokracie.cz/>

...**Společnost A. Švehly** <https://www.antoninsvehla.cz>

... **Klub na obranu demokracie** – akce najdete zde: <https://klubod.cz/>

...**Knižku Demoralizace české společnosti**, kterou vydal vlastním nákladem Zdeněk Pokorný v r. 2021, si můžete zakoupit, informace na dklub@volny.cz;

... **Masarykova demokratická akademie:** <https://masarykovaakademie.cz/akce/>

... **Rekonstrukce státu:** <https://www.rekonstrukcestatu.cz>

... **Ekumenická akademie** má stránky ekumakad.cz

Jitka Nováková, září 2024

IV. Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Cena Zdeňka Pavlíka

Demokratický klub zavedl Cenu Zdeňka Pavlíka, pro osoby nebo tisk nebo knihy apod. zvláště propagující demokratismus a demokratické myšlenky. Tato Cena má propagovat demokracii, nositele těchto myšlenek, ale tím současně i Demokratický klub.

Návrhy dávají členové Dk.

2. ročník této Ceny proběhl v r. 2024. 1. místo získal Ivo K. Feierabend, který nám z USA napsal, že upřímně děkuje Demokratickému klubu za udělení ceny a má z toho velkou radost.

Propagovat demokratický klub.

to je jeden z hlavních úkolů vyslovených na valné hromadě našeho Klubu.

Jak k tomu může přispět každý z nás? Například *u podpisu v e-mailu* mějte dovětek s odkazem na webové stránky Klubu. Anebo, když Vás jiná nezisková organizace žádá o součinnost, můžete nabídnout *možnost zapojit se do činnosti Demokratického klubu.*

Pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám

V září besedu na téma Naši legionáři a současnost Čs. obce legionářské, Vzpomínky italského legionáře a představení Čs. obce legionářské, uvedla kol. Jitka Nováková a zástupce Čs. obce legionářské pan Tolar.

Nezapomínejte prosím, že Vaše připomínky, poznatky i pochvaly k Dk jsou vítány. ***Bude také přínosem, když nám pošlete návrh na téma setkání Dk, které byste chtěli přednést, případně které by Vás zajímalo a měli bychom získat přednášejícího.***

Klubové příspěvky jsou hlavním zdrojem financí pro Klub, abychom mohli vydávat tento bulletin a udržovat webové stránky Klubu.

Máme ČÍSLO ÚČTU ve FIO bance: 2201878820/2010

O **významu členských příspěvků** jsme informovali v seriálu Demokratický klub v otázkách a odpovědích Dk-Dialog 3/2017, s. 3, kde je uvedena i jejich doporučená výše 500 Kč (nejnižší je 100 Kč) i kdo platí příspěvky pouze dobrovolně.

Poštovné je stále vyšší, proto omezíme rozesílání Dk-Dialogu poštou.

Řada členů si přeje **zasílat náš bulletin pouze v elektronické podobě**. Pokud by to bylo i Vaše přání, sdělte nám to prosím na adresu dklub@volny.cz současně s uvedením přesné e-mailové adresy, na kterou je Vám možné materiály posílat. Můžete si domluvit i e-mailovou adresu např. rodinného příslušníka, velmi nám tím usnadníte činnost a sobě zajistíte přísun čerstvých informací. Děkujeme.

Výkonná rada Demokratického klubu

OBSAH

- 1 ÚVODNÍ SLOVO
- 2 I. CITÁT TOHOTO ČÍSLA
- 2 II. PŘÍSPĚVKY
- 2 ZE SETKÁNÍ DK
- 2 NAŠI LEGIONÁŘI A SOUČASNOST ČS. OBCE LEGIONÁŘSKÉ
- 4 POVODNĚ – MÝTY A MOŽNOSTI
- 5 DEN EVROPY 2024
- 7 AKTUÁLNĚ: PROGRAM EVROPSKÉ KOMISE NA DALŠÍCH PĚT LET
- 7 BOLEST PŘETRVÁVÁ A CESTA NEKONČÍ
- 9 III. VÍTE, ŽE ...
- 10 IV. Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

POZVÁNKY NA SETKÁNÍ DK

Témata setkání sledujte na webu a Facebooku Dk. Probíhají zpravidla třetí úterý v měsíci, od 17 h.

Pozvánky na tato setkání zasiláme pouze elektronicky. Pokud je nedostáváte, nemáme na Vás e-mailovou adresu. Sdělte nám prosím e-mailovou adresu, na kterou bychom Vám pozvánky mohli posílat.

ADRESÁŘ ČLENŮ PODLE ČINNOSTÍ ANEB NA KOHO SE MŮŽETE OBRACET (2023)

E-MAIL: DKLUB@VOLNY.CZ

Předsedkyně *Jitka Nováková*

Místopředsedové *Ivo Budil, Ondřej Wagner* (propagace a setkání Dk)

Politická komise, předseda *Jan Friedlaender*

Hospodářka *Ludmila Kaprasová*

Výkonná rada *Pavel Černý (pozdvánky na setkání), Jitka Nováková, Petr Pavlík, Ema F. Plzáková, Ondřej Wagner, Milan Zapletal (tajemník pro administrativu a skupina Dk pro jižní Čechy)*

Skupina Dk pro severní Čechy *Petr Jirásek*

Web Dk *Petr Neugebauer, Lenka Andryšová, Petr Jirásek, Jitka Nováková, Petr Pavlík, (Ondřej Šimpach)*

Facebook Dk *Lenka Andryšová, Václav Kotyk*

Dk-Dialog *redakční rada v tiráži*

Vydavatel: Demokratický klub, z.s., Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8.

E-mail: dklub@volny.cz **Webová stránka:** <http://www.demokratickyklub.cz>

Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.

<https://www.facebook.com/demokratickyklub/>

BANKOVNÍ SPOJENÍ DEMOKRATICKÉHO KLUBU:

FIO banka, číslo účtu 2201878820/2010

IBAN CZ23 2010 0000 0022 0187 8820 SWIFT/BIC FIOBCZPPXXX

Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Jitka Nováková.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.